

Notat

Kommenteret høringsnotat

Forslag til lov om særlige kompetenceudvidende forløb for nyuddannede (L94)

Indledende bemærkninger

Videnskabsministeriet har modtaget hørings svar til udkast til Lov om særlige kompetenceudvidende forløb for nyuddannede (L94).

11. januar 2010

36 myndigheder, organisationer m.fl. har afgivet hørings svar. Generelt udtrykker de indkomne hørings svar stor opbakning til lovens formål og intentioner.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ligeledes er der mange høringsparter, der bemærker den stramme tidshorisont som forslaget indebærer, og med de første forløb forventes igangsat umiddelbart efter lovens ikrafttræden.

I det følgende gennemgås de væsentligste bemærkninger, der er kommet frem under høringsen, og der redegøres for, i hvilket omfang de enkelte bemærkninger har givet anledning til ændringer i lovteksten.

Sagsnr. 09-075017

Dok nr. 1187120

Side 1/8

- Formål med lovforslaget
- Brancheinddragelse og projektorienterede forløb
- Målgruppen for lovforslaget
- Regional ledighed
- Finansiering
- Tidsfrister
- Karensbestemmelser
- De særlige forløbs indhold
- Ministeren kan pålægge institutionerne at udbyde særlige forløb
- Eksamensbevis
- Forslag til ændringer i lovforslaget og bemærkningerne

Formål med lovforslaget

Dansk Byggeri mener, at det må sikres, at loven ikke bruges uhensigtsmæssigt, når lavkonjunkturen er overstået.

Kommentar: Dette er sikret gennem ordningens korte virkeperiode (1 år).

Brancheinddragelse og projektorienterede forløb

Dansk Byggeri, *Foreningens af Rådgivende Ingeniører*, *Ingeniørforeningen* m.fl. mener, at de ledighedsramte brancher bør inddrages aktivt i udformning af de særlige forløb. *Dansk Byggeri* ser f.eks. gerne, at det er muligt for den nyuddannede at tage dele af de 30 ECTS i tæt samarbejde med en virksomhed.

Ingeniørforeningen ser gerne, at der inddrages erhvervsrettede fag eller projekter i forløbene frem for fag på eksisterende heltidsuddannelser

SDU mener, at projektorienterede forløb med tilknytning til privat eller offentlig virksomhed er svære at få beskrevet i et samlet forløb, da disse ofte er individuelle. De vil dog kunne indskrives i forløbene som en mulighed under forudsætning af individuel godkendelse.

Kommentar: Det er op til uddannelsesinstitutionerne at fastlægge indhold i forløbene, hvor de kan gennemføres (fx på andre institutioner), og hvordan de gennemføres (fx som enkeltfag, herunder projektorienterede forløb). De enkelte uddannelsesinstitutioner forventes bl.a. via aftagerpaneler mv. at have en løbende dialog med forskellige brancher, der er aftagere af deres nyuddannede. Dette gælder også de særlige forløb.

Målgruppen for lovforslaget

SDU og *Danske Erhvervsskoler* mener, det er uklart, om kompetencegivende forløb i VTU-regi kan omfatte universitetets diplomingeniører, eller om forløbene for disse skal søges i regi af UVM. *AU* ønsker en afklaring af, om der til hvert enkelt forløb skal formuleres adgangskrav både i form af gymnasiale niveauer og i form af faglige krav.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) finder det overraskende, at professionsbachelorer, der i mange tilfælde har mulighed for videreuddannelse til kandidatniveau, alligevel er omfattet af lovforslagets målgruppe, når f.eks. personer med en erhvervsakademigrad ikke er omfattet.

Teknisk Landsforbund og LO finder, at lovforslagets § 2, stk. 1, nr. 8, afskærer f.eks. designteknologer fra at være en del af gruppen omfattet af lovforslaget om kompetenceudvidende forløb, selvom den pågældende måske ikke ønsker at fortsætte i en overbygningsuddannelse. I øvrigt vil udviklingen af overbygningsuddannelser på sigt medføre, at mange korte videregående uddannelser efterhånden vil falde udenfor målgruppen. LO mener, at designteknologer bør være omfattet af målgruppen.

Kommentar: Alle studerende i målgruppen (jf. lovforslagets § 2) kan søge om forløb hos alle institutioner, der udbyder kompetenceudvidende forløb. Således er det f.eks. muligt for en professionsbachelor eller diplomingeniør at søge om forløb på universiteterne. Den enkelte uddannelsesinstitution fastsætter adgangskravene både på gymnasialt niveau og i form af faglige krav. Adgangskravene skal sikre, at deltagerne har de faglige forudsætninger for at kunne gennemføre forløbet. Institutionerne har ansvar for sikre, at adgangskravene er opfyldt. På uddannelsesguiden.dk vil der være adgang til information om alle udbudte forløb.

Dette vil blive præciseret ved et ændringsforslag til lovforslaget.

De erhvervsakademiuddannelser, der giver direkte adgang til overbygningsuddannelse til professionsbachelor, er ikke omfattet af målgruppen. Visse professionsbachelorer vil være omfattet af målgruppen, idet en kandidatgrad ikke i denne

forbindelse betragtes som en naturlig overbygningsuddannelse, som den pågældende kunne vælge at færdiggøre i stedet.

FTF og Danske Studerendes Fællesråd m.fl. mener, at allerede ledige dimittender også bør være omfattet af ordningen. *Rådet for Erhvervsakademier og Professionshøjskoler* finder, at den studerende skal kunne tilmelde sig et kompetenceudvidende forløb inden for det første år efter endt uddannelse.

Kommentar: Der er tale om et udslusningsforløb, som alene fokuserer på at minimere den kommende dimittendledighed. Beskæftigelsesmæssige foranstaltninger for allerede ledige håndteres i anden sammenhæng.

Det følger af finanslovsaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at der skal gøres en ekstraordinær indsats for kommende nyuddannede fra kandidatuddannelser m.v. i form af etablering af særlige kompetenceudvidende forløb i forlængelse af den igangværende uddannelse. Forløbet skal forbedre og begrænse risikoen for, at kommende nyuddannede bliver ledige.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Det er således ikke intentionen med lovforslaget, at det skal have en effekt overfor ledige; men det skal virke beskæftigelsesfremmende over for kommende dimittender.

Side 3/8

Studenterrådgivningen mener, at nyuddannede, der har gennemført en uddannelse som ikke er ledighedstruet, men som har forskellige former for begrænsninger i forhold til arbejdsevnen, også er ledighedstruede og derfor også bør kunne søge et særligt forløb.

Kommentar: Har en studerende begrænsninger i forhold til arbejdsevnen, vurderes dette ikke at blive afhjulpet af et særligt forløb. Derfor tilhører de ikke målgruppen i denne sammenhæng.

DI ønsker, at kun uddannelser, der har oplevet stigning i arbejdsløsheden pga. den økonomiske krise, omfattes af ordningen – herunder at den ikke omfatter de kunstneriske uddannelser.

Kommentar: Ønsket om at få de studerende hurtigere i arbejde og søge alternativ beskæftigelse tilgodeses netop med ordningen, der skal udvide de studerendes kompetencer på områder, hvor beskæftigelsesmulighederne er bedre.

Det har fra forskellig side været foreslået at fokusere på *væksten* i dimittendledighed frem for dimittendledighedens *niveau*. Når der sættes fokus på dimittendledighedens niveau, er det fordi, der ellers ville komme uddannelser med, som har en relativ lav dimittendledighed, men som har haft en høj vækst i dimittendledighed. Listen over inkluderede uddannelser ville dermed ikke komme til at indeholde de uddannelser, der over længere tid, har haft en relativ høj dimittendledighed.

Regional ledighed

AAU og AC fremhæver, at regionale forskelle i ledighedsudviklingen inden for uddannelser skal håndteres i forbindelse med opgørelsen af listerne.

Kommentar: Listerne omfatter uddannelser på landsplan med en øget ledigheds-trussel. Der kan være forskel på nyuddannede med samme uddannelses ledig-hedssituation alt efter, hvor i landet de er uddannet. I forhold til dette lovforslag betragtes det danske arbejdsmarked som ét arbejdsmarked, og ledighedsforskelle som beskrevet ovenfor må derfor betragtes som udtryk for manglende mobilitet.

Finansiering

Danske Handicaporganisationer mener, der må tages stilling til, hvem der skal betale og forestå hele forløbet omkring tilvejebringelse af hjælpemidler mv.

Kommentar: Der henvises til høringsnotat vedrørende L95.

KU m.fl. mener ikke, at den almindelige taxametertakst vil kunne dække omkost-ninger til at planlægning, udvikling og afholdes af særlige forløb. Det er universi-tetets erfaring, at erhvervsrettede forløb kræver ekstra finansiering til koordine-ring mv.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 4/8

Kommentar: Grundet hensynet til hurtig igangsættelse er der lagt op til, at de særlige kompetenceudvidende forløb sammensættes med udgangspunkt i fag på eksisterende uddannelser (jf. § 1, stk. 2). Dermed er de fag, der ligger til grund for uddannelsen, også omfattet af akkrediteringsloven, hvilket er med til at garan-tere kvaliteten af forløbene.

Handelshøjskolen i København (CBS) tvivler på, om de nyuddannede har incita-ment nok til at søge et særligt forløb på SU, når man i stedet kan gå på dimittend-stats og betale deltagergebyr for et fag under deltidsbekendtgørelsen/åben uddan-nelse.

Kommentar: Når man tager et særligt forløb, tager man det på fuld tid og står ik-ke til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette er ikke tilfældet for en deltidsuddan-nelse/åben uddannelse, hvor man maksimalt må tage en uddannelse 6 timer ugentligt for stadig at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er op til den en-kelte nyuddannede at vælge mellem de to muligheder.

Tidsfrister

AU mener på grund af den korte tidsfrist, at udbuddet af særlige forløb i forårs-semestret bliver begrænset sammenlignet med udbuddet i efterårssemestret.

FTF mener ikke, det er realistisk, at ordningen kan gennemføres inden 1. marts 2010 grundet de omfattende processer med beskrivelse af forløb, ansøgning til ressourceministerier, information til de studerende samt de studerendes egne over-vejelser. *FTF* mener desuden, det er u hensigtsmæssigt, at ordningen er begrænset til et års varighed grundet det omfattende udviklings- og informationsarbejde.

Kommentar: Den politiske aftale indebærer, at muligheden for at søge om opta-gelse på et særligt kompetenceudvidende forløb skal være til stede fra første fe-bruar. Denne målsætning kombineret med tidsrammerne i forbindelse med ny lovgivning betyder, at lovgivningsprocessen, arbejdet med at informere om den kommende ordning samt ansøgningsprocessen må foregå parallelt.

ITU mener, at man for at sikre motivation for gennemførelse af et særligt kompetenceudvidende forløb bør forlænge fristen for ansøgning til 14 dage efter endt uddannelse, så de studerende sikres tid til at overveje, om særlige kompetenceudvidende forløb er noget for dem. *AU* spørger om, hvorfor indskrivningstidspunktet sker allerede ved ansøgningstidspunktet i modsætning til de sædvanlige indskrivningsprocedurer.

Kommentar: Ordningen er et udslningsforløb og ikke på den måde et beskæftigelsesinitiativ. Heraf følger, at den studerende inden endt uddannelse tager stilling til, om den pågældende ønsker at fortsætte i uddannelsessystemet eller vil afprøve jobmarkedet. Det er ansøgningstidspunktet, der danner grundlag for tildeling af pladser, som sker efter først-til-mølle-princippet.

Karensbestemmelser

SDU mener, der er tale om en skævvridning, idet de nyuddannede, der deltager i særlige forløb, også modtager *SU* og således får finansieret deres karensperiode i modsætning til de nyuddannede, der ikke deltager i særlige forløb. *Danske Studerendes Fællesråd (dsf)*, *FTF*, *Handelshøjskolen i København (CBS)* og *AC* finder det problematisk, at den nyuddannede i en eventuel venteperiode mellem den afsluttede uddannelse og det særlige kompetenceudvidende forløb ikke må modtage dagpenge.

Kommentar: Den nyuddannede må ikke have modtaget dagpenge på grund af ledighed i en eventuel venteperiode mellem den afsluttede videregående uddannelse og det særlige kompetenceudvidende forløb. Spørgsmålet om retten til dagpenge i perioden fremgår af lovforslagets § 2, stk. 1, nr. 5, hvor det er foreslået som en støttebetingelse, at den nyuddannede ikke har søgt om dagpenge.

Om der kan ydes kontant- eller starthjælp vil bl.a. bero på en konkret vurdering af, om der er tale om et ubrudt uddannelsesforløb, da personer, der er under uddannelse, som hovedregel ikke er berettiget til at modtage kontant- eller starthjælp.

RUC ser gerne, at hele forløbet (11. semester) defineres som ledighedsperiode, sådan at den nyuddannede umiddelbart efter endt forløb kan indgå i virksomhedspraktik og/eller løntilskudsjob.

Kommentar: Perioden under det særlige forløb kan ikke defineres som ledighedsperiode, da den nyuddannede ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. De særlige forløb har ej heller karakter af et 11. semester; der er ikke tale om en forlængelse af hoveduddannelse men derimod om et forløb, der bibringer den nyuddannede nye kompetencer.

KU er nervøs for, om ordningen får en negativ konsekvens for deres færdiggørelsesbonus, i og med at de studerende kan have incitament til at vente med at aflevere speciale til påbegyndelsen af et særligt forløb. *Handelshøjskolen i København (CBS)* deler denne bekymring.

Danmarks Liberale Studerende frygter for det første, at man fastholder de studerende umøddigt i uddannelsessystemet, og dernæst at ordningen giver problemer for de talrige uddannelser, hvor aflevering af speciale/hoveopgave sker løbende og ikke kun i forbindelse med semesterafslutning.

Kommentar: Det forventes, at de særlige forløb starter løbende hen over hele året og ikke blot ved semesterstart. Ligeledes forventes det, at udbuddene har forskellig varighed således, at nogle forløb giver op til 30 ECTS-points, mens andre forløb f.eks. består af 10 ECTS-point. Princippet om først-til-mølle forventes at regulere tidspunktet for ansøgninger om særlige forløb, og dermed den fremførte tendens om at udskyde færdiggørelse. Jo hurtigere man søger, desto større sandsynlighed er der for at få tildelt en plads.

De særlige forløbs indhold

SDU, RUC, AAU, AC m.fl. mener, at ikke-ECTS-belagte elementer som f.eks. jobsøgningsmoduler, kompetenceafklaringskurser mv. også bør kunne indgå i et særligt forløb. *Studenterrådgivningen og Professionshøjskolernes Rektorkollegium* anbefaler, at de særlige kompetenceudvidende forløb kobles til en særlig studie og karrierevejledningsindsats sidst i det ordinære uddannelsesforløb, således at de studerende bliver i stand til at træffe et informeret og kvalificeret valg.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 6/8

Kommentar: For at sikre kvalitet og reel kompetenceudvidelse tages udgangspunkt i, at de særlige forløb består af ECTS-belagte elementer. Det står imidlertid uddannelsesinstitutionerne frit for, parallelt med de særlige forløb, at vejlede de studerende om jobsøgning, beskæftigelsesmuligheder mv. i overensstemmelse med den vejledningsopgave institutionerne i forvejen har i forhold til deres studerende.

Flere høringsparter er i tvivl, om det er muligt at anvende fag på allerede eksisterende deltidsuddannelser f.eks. HD som et særligt forløb på fuld tid.

Kommentar: Der kan ikke anvendes fag fra deltidsuddannelser, idet de reguleres af lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, dvs. videregående voksenuddannelse (VVU), diplomuddannelser og masteruddannelser, da disse er tilrettelagt for studerende med forudgående erhvervs erfaring. For så vidt angår anden åben uddannelse, herunder institutionernes udbud af enkeltfag, vurderes disse allerede at være omfattet, da enkeltfag udbudt under åben uddannelse alene repræsenterer en tilrettelæggelse på deltid af fag fra godkendte heltidsuddannelser.

AC finder det uklart, om de særlige forløb skal sammensættes med udgangspunkt i fag på eksisterende uddannelser, eller om institutionen har frihed til at tilrettelægge særlige forløb med et andet indhold end de udbudte fag.

Kommentar: Uddannelsesinstitutionerne kan udbyde særlige forløb med udgangspunkt i fag på eksisterende heltidsuddannelser. Det gælder enkeltfag, som er en faglig afgrænset del af en uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt. Det gælder også fagspecifikke kurser, der er erhvervsrettede undervisningsforløb, som universitetet fastlægger på basis af de forskningsbaserede kompetencegivende uddannelser, som universite-

tet udbyder. Det særlige forløb skal sammensættes med udgangspunkt i fag på eksisterende uddannelser, men forløbet skal ikke nødvendigvis være identisk med fagene på uddannelsen.

AU og Gymnasieskolernes Rektorforening mener, det er uhensigtsmæssigt, hvis de næsten færdiguddannede inden for det naturvidenskabelige område ikke skulle have mulighed for at forbedre de kompetencer, de allerede har inden for et fag, f.eks. med henblik på at opnå undervisningskompetencer inden for gymnasiefagrækken

Kommentar: Det vil blive præciseret ved et ændringsforslag til lovforslaget, at der godt må være tale om fag inden for samme fagrække, hvis det giver den nyuddannede adgang til lovregulerede erhverv som f.eks. gymnasielærere, som de nyuddannede ikke umiddelbart havde adgang til før.

Socialpædagogernes Landsforbund mener, at faggrupper der får en utilstrækkelig uddannelse til deres profession (fx socialpædagoger via pædagoguddannelse) bør tilbydes kompetenceudvidende forløb på tilsvarende vilkår.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 7/8

Forslaget sigter mod at sikre ledighedstruede, nyuddannede kompetencer på nye områder samt forbedre og udbrede deres muligheder i den aktuelle jobsituation. Det ligger ikke inden for rammerne af forslaget at sikre efter- og videreuddannelse på fagområder, hvor visse arbejdsfunktioner stiller krav om kompetencer, som ikke umiddelbart opnås gennem den almindelige grunduddannelse.

KU mener, at ordningen bør ledsages af evidensbaseret viden om effekten af supplerende kompetenceudvidende forløb, sådan at vejledere og studerende har et bedre beslutningsgrundlag.

Kommentar: Af hensyn til ordningens begrænsede tidsmæssige og økonomiske omfang og af hensyn til hurtig igangsættelse har det været vurderingen, at der ikke på nuværende tidspunkt skal bruges ressourcer på en omfattende effektmåling.

Ministeren kan pålægge institutionerne at udbyde særlige forløb

SDU, RUC og CBS anser det for problematisk, at ministeren kan pålægge institutioner at udbyde særlige forløb, dels af hensyn til selvstyret, dels da tilrettelæggelsen af disse ikke er uden betydelige administrative og undervisningsmæssige omkostninger. *AC* mener desuden, at da der er tale om en midlertidig ordning, vil det være bedre at sikre, at de bedst kvalificerede og innovative ansøgninger imødekommes end at sigte efter et landsdækkende udbud.

Kommentar: Bestemmelsen er indsat blandt andet for at kunne sikre et landsdækkende udbud af særlige forløb over en bred kam. Dette er også årsagen til, at ministerierne har valgt at støtte forløb, som udbydes bredt (udbudsmodellen), frem for individuelt tilrettelagte forløb. Dermed understøttes mobiliteten og mulighederne for at søge om særlige forløb uden for den uddannelsesinstitution, man færdiggør sin uddannelse fra.

Eksamensbevis

I høringssvar fra *Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)* m.fl. fremhæves det vigtige i, at den studerende får et udførligt bevis for indhold og niveau af de særlige kompetenceudvidende forløb. *FTF* påpeger, at det ikke fremgår klart, om der er prøvekrav forbundet med det kompetenceudvidende forløb.

Kommentar: Den uddannelsesinstitution, der har den studerende indskrevet på et særligt forløb, har ansvaret for at tilvejebringe et samlet bevis for afsluttet forløb, uanset at forløbet har været sammensat af flere fag eller på tværs af institutioner mv.